

קולנוע

סרטים

מילחמת הכוכבים

הקולנוע האמריקאי היה פעם תעשייה מסודרת. הוא יצר הרבה מוצרים אחרי דים, והגיש אותם לקהל אחיד פחות או יותר. השנים האחרונות הכניסו אותו למר בוכה. את המוצרים האחדים הוא מצליח בקושי למכור לסלולויד, כל מה שגורר אה פעם כהימור בטוח שאינו יכול להחר מין מפסיד כסף, ואפשר היה כימעט להתייאש כבר מכל העניין, לולא זריקת העידוד האדירות שצעות אחת לכמה חר דטים, והנושאים שמות כמו סיפור אהבה, הסנדק, מנרש השדים, העוקץ, מלתעות או רוקי, הסכומים המופלגים שמכניסים סרטים אלה, מכסים על כל הצער וההפי סים שקדמו להם, ומעודדים את המפיי קים להמשיך ולחפש — אולי לא את סוג הסרטים שירתק עולם ומלואו, משום שקשה להאמין שזה עדיין קיים — אלא לפחות אותו יוצא-דופן שבתכונותיו המ ייחודות (הבלתי-צפויות מראש), יביא להם את האשר והעושר.

הפגז הקופתי האחרון, שהתפוצצותו מראה כבר מן השבועים הראשונים סי מנים שישטשש אפילו את הדי הכריש ברוס, הוא סרט בשם מילחמת הכוכבים, ג'ורג' לוקאס, האיש שעשה אותו, הוא מבני הגזע החדש של במאי-הקולנוע בר הוליווד, הוא לא צמח, כפי שהיה מקובל פעם, מתוך האולפנים עצמם, אלא מבית ספר, כדוגמה כמה מבחוריו הטובים, הי מצליחים לא פחות ממנו, (קופולה, במאי הסנדק, או שפילברג, במאי מלחמתו), הוא למד קולנוע באוניברסיטה, אבל קול נוע מן הבוקר עד הערב, והוא נוטה ל- האמין שהעולם נברא אי-שם בסוף המאה ה-19, כאשר אדיסון ולומיאר החלו בני עים תמונות מטושטשות על-פני קירות השופים.

לוקאס הוא בן 33 בלבד, הוא עשה עד היום רק שני סרטים ארוכים, אולם אחד משני אלה היה אמריקן גראפיטי, הסרט ה-11 ברשימת אלופי הקופסה בכל הזמנים, זה היה בעצם סיפורי נעוריו, מודה לו קאס, "את כל שנות העשרה שלי ביליתי בטוילום אינסופיים לאורך השדרה הכריש

טיפול קולנועי בגושי אמונים

מ זה כמה שנים קיימת בעולם השקפה הגורסת שקולנוע לא נועד לשעשע, לבדר או אפילו להגיש יצירות מופת מגובשות, הקולנוע, ככל אמנות אחרת, הוא חלק מן המאבק החברתי המתמיד, ותורמתו נמדדת במידת גיוסו למאבק זה. אומנם, כשהמדובר בקולנוע ישראלי זה נשמע רחוק ודימיוני למדי, אבל הגה, מסתבר שיש גם בארץ סוג כזה של קולנוע מיליטנטי מגויס. הדוגמה לכך היא סרט כבן שעה בשם

במאי ייעוד לבנון נבואת העם

קשר הדבש, שנעשה ב-16 מ"מ (גודל שניתן להקרין רק במקרנות ביתיות; בתי הקולנוע אינם מצוידים במקרנות כאלה). עשה את הסרט ייעוד לבנון, לשעבר כתב ועורך גלי צה"ל, וכיום עובד כעורך רך חדשות בידעות אחרונות. יחד עם כמה מידידיו הוא נרתם למיבצע שעלה לא מעט כסף, שמטרתו העיקרית היא להוקיע את הסכנה הטמונה באירגונים אקסטרא-מימסדיים בכלל, כאשר הכוונה בסרט זה, היא במיוחד לגוש-אמונים.

קשר הדבש מסתתר, אומנם, מאחורי איצטלה של מותחן, סיפור על מחזאי מחאה (מישהו כמו הנוך ליון) שגרצה על-ידי אירגון צבאי חשאי, אחרי שבילה את סודותיו, עיתונאי שהיה ידידו של אותו מחזאי מנסה לחקור את הפרשה, המושתקת על-ידי המשטרה, והסוף המר מצביע על כך שהקשר של האירגון הציבאי הזה משתלט, בעצם, על כל זרועות החברה, משני צידי החוק.

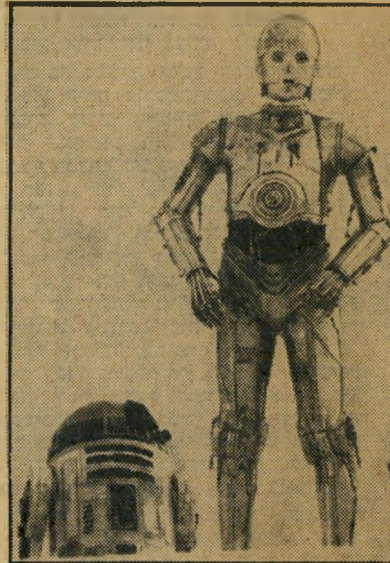
כל ישראלי שיצפה בסרט יזהה מייד בכחורים המזוקנים, עטורייהכרי פוח, שמנספים בכלי-נשק ומבצעים את הרצח, את נציגי גוש-אמונים, השחקן עזרא כפרי מצליח להפליא להידמות, בעמידתו ובצורת דיבורו, לחנן פורת, מרמזים נוספים אפשר לזהות בין השאר את מפקח-המשטרה הדואג לבלום את פירסום פרשת הרצח, עם שרים אהדים

במרחבים האינסופיים שבהם כדור-הארץ אינו נחשב אפילו כגרנר-חול, טארקין חוטף את הנסיכה ליאה היפהפיה (שאתה מגלמת קארי פישר, בתם של דבי ליי נולדס ואדי פישר), ומאיים להשמיר את מלאכותי מעשה-ידידיו.

ומי יעצור את מומת-הרשע הנוראה הזאת, אם לא בחור צעיר המאהב בנסיכה בשם לוק סקיינק (מהלהך ברקיע), שאר תו מגלם שחקן צעיר שזו לו הופעתו הי קולנועית הראשונה, מארק האמיל, לוק מגייס לעזרתו את האביר הישיש והנבון

הכללים המקובלים, אומר לוקאס. מני-היג הטובים הוא האביר הישיש בן קנובי, שאותו מגלם אלק גינס, שהתפתה להופיע בסרט אחרי שבילה כי זה יהיה, כדבריו, "שילוב של פלאש גודון ושיבעת הסא מוראים". בראש הרשעים ניצב שחקן ברי טי אחר, פיטר קושינג (ותיק סירטי דרא קולה ופרנקשטיין), המגלם את גונד מוף טארקין, מושל מערכות הכוכבים החיצו ניות, הרודף שררה וכח.

הסרט מתרחש באיזושהו זמן עבר, הוה או עתיד, אי-שם בין מערכות הכוכבים,

רובוט וחללית בתיכונן 350 אפקטים חלליים

כזית בעיירת מולדתי. הסרט צולם בא מת בעיירה בה נולד, מודסטו שבמדינת קליפורניה.

אם אמריקן גראפיטי הוא סיפורי האי שי, היתני אומר שמילחמות הכוכבים הוא סיפור הפנטסיות שהיו לי באותה תקי פה, ממשך לוקאס, "רציתי לעשות סרט כזה, שיחזיר לקולנוע את הממד הקסום שאותו זכרתי בעצמי מאותה התקופה. את המילחמות הבינכוכביות של פלאש גור דין, ואת ההפלות לתוך עולם הדימיון, הריאליזם הורג היום כל ניצנוץ של פני טסיה, הילדים מעריצים את קוזאק ואת הארי המזוהם, ושכחו הכל על אודות קסמים, פיות ואגדות."

"הסרט שלי הוא, ביסודו של דבר, שי בה אל המאבק בין הטוב לרע, לפי כל

עזרא כפרי והגד נאמן ב"קשר הדבש" אז איפה מתנחלים?

לגוש-אמונים. מובן מאליו שמי שיחפש כאן ויכוח רעיוני או עימות דרמאטי אמיתי, יחפש לשווא. הסרט, כדבריו של ייעוד לבנון, נועד בעיקר לשמש כ"חלק ראשון בוויכוח ציבורי". ואומנם, הוא יוצא עם הסרט לקיבוצים ולמוסדות שזמנים אותו, הוא מקרין לפני הנוכחים את סיפור-המתח, ומקוה שסיפור זה ידרבן אותם לצאת לרבי-שיח על המשמעות של קיום גושי אמונים במדינה, על הסכנה הטמונה בו, ובכלל על צורת המישטר בארץ. צחוק הגורל הוא שהסרט נעשה הרבה לפני הבחירות, ונראה היום כנבואתי-זעם אקר טואלית ומוחשית ביותר.

מכאן שמעלותיו או חסרונותיו האמנו תיים של הסרט הם בעלי חשיבות מיש נית בלבד. כי הרי עיקר חשיבותו אינה מידת ההצלחה של שחקן זה או אחר להיפטר מן המאניריזם שדבקו בו בתי אטרון (רוב השחקנים המשתתפים שיי כיס לתיאטרון חיפה, וביניהם יש לציין לטובה את מוני מושונוב), או עומק הדמוי יות המופיעים על הבד.

ובכך מצטרף לבנון, בדרכו הצנועה, לכמה קולנוענים מהפכנים בעולם הרחב, וממלא פונקציה שאולי אינה המרכזית או החשובה ביותר של הקולנוע, אבל אין ספק שצריך להועיד גם לה מקום נכבד.

בן קנובי, את טייס-החלל האופורטוניסט האן סולו (הגברתן מאחורין גראפיטי, הארסיון פורד, מגלם אותו) יחד עם החלי לית שלו, ווקי אחד נבון (ווקי זה יצור חלל שהוא תערובת של קוף מגודל, כלב, דוב ובן-אדם, המתנשא לגובה של 2.40 מטרים), ושני רובוטים שכבר זכו בכינוי "לורל הארדי של עולם המחשבים".

שני הרובוטים הם, ללא-ספק, גונבניהסי צנות המסוכנים ביותר בסרט כולו. אחד מהם, המכונה בחיבה סי תריפאו (שמו המקורי הוא C3PO), הוא פחות או יו תר בדמות אדם, ומוכר לא כמעט את הרובוט דמוי בריגיטה הלם מתוך מסר פוליס של פריץ לאנג, אלא שלהבדיל מן הרובוטים הרגילים, סי תריפאו הוא ברנש רגיש ביותר המדבר במיבטא בריטי רהוט, "מעין רבי-משרתים רדוף חרדה", כפי שי מגדיר אותו השחקן אתנוני דניאלס, המסי תתר בתוכו. מדי פעם מתמוטטים עצבי הרובוט המודאג, והוא נרעד כולו למחי שבה "שימסו" אותו.

הברו לצמד, הידוע בכינויו ארטו דיטו (שמו המקורי R2D2) הוא ברנש גוק, הי מוכר יותר מכל את המיכל של שואבי אבק גדול. הוא מדבר בציופוסים, שריי קות וחריקות, קורץ במנורותיו הרבות, וב שעת התרגשות הוא מסוגל להפיק כמות אדירה של ניצנוצים ורעשים, עד שהי במאי חש צורך לתרגם הכל לשפת בני אדם, בחירגום הכתוב בגוף הסרט, עם זאת הכוונה הייתה שברוב הסצנות יסי בירו האפקטים את עצמם. "רציתי להשיג אפקט דומה לזה של הארפו מארקס, שלא אמר מילה אחת על המסך, ועם זאת הובן על-ינקלה על-ידי כל תושבי העולם", הס ביר לוקאס.

הסרט נפתח בשיחה בין שני הרובוטים, המהלכים בנחת על-פני כוכב בשם טאי טואין, שתכונותיו הפיזיות הותאמו לי הפליא לנוף המדברי של דרום טוניס, על גבול הסהרה. לוקאס צילם שם את (המשך בעמוד 46)

היצור הרע תוקף את הגיבור אגדה נצחית בחלל